

Előfizetési díj:

A kiadó-hivatalban egész évre . . . 5 fr. 50 kr.
 Házhoz vagy postán küldve . . . 6 „
 Félévre 3 „
 Évnyegyedre 1 „ 50 kr.

Hirdetések díja: minden hathasábos petit
 sor egyszeri igtatásánál 5 kr., többször-
 rinél 4 kr. Bélyegdíj 30 kr.

Szerkesztői és kiadó iroda:
 NYIREGYHÁZÁN,
 Széna-tér 121-ik szám alatti házban.
 Bérmentetlen levelek el nem fogadtnak.
 Nyílt tér alatt 30 kr. bélyegdíjon kívül minden
 négyezer hasábjott garmond-sorért 25 kr. o. e.
 fizetendő.

NYIR.

SZABOLCSMEGYE ÉS A HAJDU-KERÜLET KÖZLÖNYE.

Külföldre nézve kiadó-hivatalunk számára hirdetményeket elfogad: Zeisler M. Pesten.

Előfizetési felhívás

„NYIR”

1868. évfolyamának második felére.

Előfizetési feltételek:

Félévre, (jul.—dec.) . . . 3 frt.
 Évnyegyedre (jul.—szept.) 1 „ 50 kr.

A „Nyir” kiadó-hivatala.

Kegyelem-év és biztosítás.

(Vége.)

II.

Ezek volnának azon ellenokok, melyeknek figyelembevétele után e sorok írója az egész kegyelem-évet sem kor-, sem czélszerűnek nem, sőt igen sok érdekekbe ütközőnek találja. Azon indokok, melyek az indítványban a papi özvegyek és árvák szomorú sorsára vonatkozólag oly érzékeny szavakkal elmondtnak, elmondhatók általában minden szegény özvegyről, s az indokolás nyomán a ker. felebaráti szeretet e jóltevő melegét épen úgy igényelhetné mindenik, s a napszámos, ki a nap hevében izzadva munkálkodott mások javára, épen úgy megvárhatná a társadalomtól, hogy özvegyéről s árváiról gondoskodják, mint ezt indítványozó a papok özvegyeire s árváira nézve ohajtáná. Protestáns lelkésznek messzire kerülni kell minden oly intézvényt, mely a kasztszerűség jellegét viselvé magán, őt a társadalomban külön álló s túlzott igényeket formáló testületnek bé-

lyegzhetné s kiforgatná azon állásából, melyet eddigelé elfoglalt; avagy az egyházakra oly teherként neheztelené, melynek nyomását még halála után is egy ideig érezhetőleg viselnie kellene. — És ha önzők nem akarunk lenni, nem inkább oda kellene-e működnünk, hogy a szegény tanítók, kik a lelkészekéhez aránylag félsényi vagy harmadrésnyi csekély jövedelmökből még annyira nem képesek családjuk jövő sorsáról gondoskodni — részessítettnek habár csak féléves kegyelem jótéteményében is?!

Nem alamizsna, nem kasztszerű s könnyen visszahatást szülhető eszközök felhasználásával kell tehát özvegyeink s árváink sorsa enyhítéséről gondoskodnunk: hanem férfiakhoz illő oly eszközökkel, melyek magunkból eredve, önerőnk által létesíthetők! Igaz, hogy ily úton a multak gyászos mulasztásait egy szempillantás alatt helyrehozni nem lehet; de ha igaz az, hogy küzdés edzi az erőt: ugy a kártartó áldozatnak meg kell hozni okvetetlen a megkivántató jutalmat! — Mennyivel megnyugtatóbb volna elszenderülni azon gondolatban, hogy önerőnkkel biztosítottuk családunk sorsát, s mentettük meg özvegyeinket, árváinkat a kétségbeeséstől!

E tekintetben sokkal életrevalóbb, sokkal czélszerűbb azon másik eszme, mely a hivatalt egyházmegyei gyűlésen pendítettén meg, tervjavaslat készítés végett, bizonyos iránypontok szemmel tartása mellett, egy küldött-ségnek adatott ki. Ezen eszme, valamelyik hazai életbiztosító társulatnál,

a lelkésztársak között egynek az egyházmegyei összes papság által tekintélyes összegig leendő biztosítása!

Nagy áldozat, hosszú nóta; hány özvegyünk fog elhalni az inség keservének könyűiben, míg ezen eszme megizmosulván, életet fog ölteni, — mondják az ellenkező oldalról?!

Ez igaz, és mivel a biztosítandó élettartamától feltételeztetik a megváltás ideje; ez oly bizonytalan távolban lehet, hogy sokan elhunynak közülnk, mielőtt szemeikkel megláthatnák az ígért betelését. De erre nem szabad gondolnunk, nagy dolgok csak nagy áldozatok által létesíthetők s csak szűkkeblű önzés teheti ezen ellenvetéseket. Vizsgáljuk meg közelebbről, és pedig számokkal illusztrálva a biztosítás eszméjét, és azonnal meg fogunk győződni, miszerint az áldozat nem lesz oly felette nagy, mint egyelőre gondoltuk volna.

Egy 40 éves lelkészt biztosítunk a „Haza”-nál 40 ezer forintig, a társulat alapszabályai szerint évenként fizetni kellene 1300 frtot, és ezenfelül kezelési, bélyegdíjakat, de a melyek — ha egyszerre és pedig Pesten fizetnék az évi illetőség — számításba is alig jöhető csekélységet tennének.

Első tekintetre elviselhetetlennek látszik ez összeg, és egy ember bizonytalan jövőben történendő haláláig fizetni azt, évtizedekig tartható nehéz teher volna rajtuk. De könnyítik ezt azon nyeresemények, melyeket a biztosító-társaság kötvényszerűleg ígér nyújtani a biztosítóknak. Így például a „Haza” a tiszta nyereseménynek 50

%-át adja. Ha már, — feltéve, hogy a társulat ügyei középszerű eredményre kelettetnek — évenként 6 %-ot adna nyereseményképen a biztosítóknak, a mi pedig nem túlszigázott remény, a mennyiben ennyi osztalékra a társulat alakulása első évében is, mikor legtöbb kiadásai vannak, — biztos kilátás van: ezen esetben, már az első évben a befizetett 1300 frt után, 78 frt nyereseményben részesülünk; a második évben ismét befizetett 1300 frt, ekkor már kétszer 78 azaz 156 frt osztalék jutna, és így tovább, minden évben 78 frttal több.

A nyeresemény vagy benthagyatnék a tőke növelésére, mely esetben az évi nyeresemény-osztalék is szaporítottatnék, és a kamatok kamatainak hozzáadásával 12 év elmultával, míg a biztosított tőke 47 ezer frtra növekednék, az évi nyeresemény már ekkor 1313 frtra emelkedvén, ha évenként kivételnek, belőle a biztosítási 1300 frt évi díj kifizetethetnék, és a fizetés az egyh. megye részéről megszűnnék; — vagy pedig kivételnek minden évben a nyeresemény-osztalék, ezen esetben, minden évben 78 frttal kevesebbet kellene befizetni, a mikor is 17—18 év elmultával ugyancsak annyira emelkednék a nyeresemény — mindig 6%-ot véve fel — hogy magában elegendő lenne a biztosítási díj kifizetésére; első esetben 12 év alatt befizetett 15,600 frt után örökölne az egyh. megye 47,000 frtot; a második esetben 17 év alatt a nyereseményeken kívül befizetett 11,502 frt után örökölne pedig 40,000 frtot. A nyere-

TÁRCZA.

A varsói menekültek.

Történeti beszély
 Gyöngyösy Sámuel-től.
 (Folytatás.)

De a mint a grófnőt többen felismerék, mert atya jobbágyai közül is többen voltak az elváltott nép között — többen felkiáltának: „Pothorodeczki!! Pothorodeczki!! Halál a Pothorodeczkiekre!!!” A kiáltás a legkéte- nebb ordításba ment át s hosszú késekkel, kardokkal, vasvillákkal és kaszákkal rohantak a védtelen nő felé.

„Csak rajta, csak rajta hős lengyelek ivadéka! — kiálta fel varázserőjű csengő hangja egész hatalmával a grófnő — vagytok-e még többen is, ugyan hány százan lehettek, hogy egy fegyver nélküli nőt megöljete? Hatalmatokban vagytok, magam önként jöttem közzétek, megölhettek, ám tegyétek, de előbb hallgassatok meg!”

„Nem hallgatunk — ordít az ittas tömeg — halál az urakra, halál a Pothorodeczkiekre!!!” és a fegyverek ismét felemeltettek ellene.

Hedvig nyugodtan állott mint szikla a haragvó tenger tajtékjai között.

„Jól van! — monda s e közben széttárta keblén fekete öltönyét — jertek itt van szívem, gyilkoljátok meg, hiszen a hős lengyelek utódai utonálól rablókká lettenek! — szétnéz- vén a grófnő, nehányat felismer közöttök, s rögtön a felismertek egyikéhez fordulva így foly- tatá szavait: — Jankovszki itt vagy te is? . . . meg van-e még a szép piros ruha, melyet nő- nek s gyermekeidnek küldöttem, midőn az adóba lefosztották rólatok utolsó rongyotokat? No hát nem felelsz? . . . Jöszte csak, jó éles késed van, mért nem mártod szívembe? És te Petrovski ki haldokló nőt háznakhoz hozád, mert a betegnek enni adni nem tudál, és ott felgyógyul- ván háromnapos eleséggel ellátva egészségesen tért vissza hozzád, miért nem hasított kardod- Szerek. pl. bm. h.

dal ketté e koponyát, vagy e szívet, mert ró- latok gondolkozni, mert benneteket megszámni merésztél? Te is öreg Novinszki itt? Mit csinál leányod kinek számára atyám fél év előtt száz rubelt adott menyasszonyi hozományul. jövel jól kifent kaszáddal vágd le urad leány- nak fejét, gabonát ugy is még vagy fél évig nem vágatsz vele! Ti nem feleltek, szemeteit- ket lesütitek? ugy-e ti mielőtt megöltétek em- gem előbb megfogjátok szavaimat hallgatni?”

Senki sem felelt a grófnő szavaira, a fegy- verek lehanyatlottak, csak egyetlen hang kiál- tott fel merészen:

„Mi meghallgatunk és nem is ölünk meg majd csak akkor, ha mindnyájan kinulattuk veled magunkat szép grófnő! A ti uraitok ugy is sokszor elcsábítják s szerencsétlenekké tes- zik a mi szegény leányainkat, illő hogy a köl- csönt egyszer már mi is vissza adjuk!” szavai után éktelenül kaczagott s vészjósló hunyori- tással intett társaira, mire azok jóváhagyólag bólintának fejfeikkel.

A grófnőnek ez illetlen szavak hallattára arczába szökött a vér, s egy drága kövekkel kirakott nyelű tört vonván ki kebléből, még keményebb hangon kiáltotta:

„Istenemre ti azt nem fogjátok tenni, mert a ki hozzám merészel ily nemtelen czéltól nyulni, előbb kóstolja meg e tört, mint enge- met érinthetne; avagy előbb fog ez szívemig helyet találni, mintsem ti testemhez nyulhatná- tok! Hallgassatok!”

A nemes elszántságon s e rendkívüli bá- torságon elbámultak a pórok, lebölvölve nem mertek egy hangot sem kiejteni. A grófnő te- hát felhasználva az alkalmas percet elkezdte hozzájuk lelkesítő hangokon szólni:

„Lengyel férfiak! ti egy szép, egy vitéz s egykor oly boldog és hatalmas nemzetnek vagytok fia; inségben, nyomorban küzdötök, fekete kenyereitek is csak szűken van s keservesen nézitek, midőn gyermekeitek éhségtől halványan kiáltanak hozzátok eldeléért: ruhátok rongy foszlányai nem képesek elfedezni tagjaitokat, a hidegben a ruhátlanág miatt hányan fagy- nak meg gyermekeitek! Hajh nem így volt ez

azelőtt! Ti ősz apák nem emlékeztek-e reá még midőn aratás ünnepein oly boldogok vol- tatok, földes uraitoknak is, nektek is telve voltak csüreitek. Most azt mondjátok, azért vagytok nyomorultak, mert földesuraitoknak kell dolgoznotok? Apáitok még többet dolgoztak, mert erősebbek voltak, az éhség nem csigázta őket, még sem szenvedtek szűkséget! És ki az oka annak, hogy még jobbágyok vagytok? Azt hiszitek, hogy a lengyel főurak nem tudnának hasonló nagyok lenni az áldozatban mint a magyarországiak? Ott felszabadították a job- bágyokat, mert az uralkodó és a nemesség egyetértve alkották meg e nagyszerű törvényt. Nekünk a muszka parancsol, mi az ő ellenére még jót sem tehetünk. Próbáljuk meg ha én ma jobbágyi telkeitek felszabadítanám, hol- nap sem az enyém nem lenne, sem a tiétek, hanem elvinné a kormány, mely az ily tettet veszélyes ujtásnak bélyegezné. De ha nem erő- szakoljátok is a dolgot, eljő az idő, midőn sza- bad urai lesztek ti is azon földeknek, melyekre apáitok és a ti verejtékek hullott! Ah lengye- lek nem ez a ti boldogtalanságotoknak oka, nem volt itt panasz míg az orosz s szabadság e földjén, melyet apáitok vére öntözött — nem tette lábit; nem volt e nemzet irigy egymás boldogságára, míg az orosz reánk nem tette lánczaít, hogy kisarcolja a nép zsirját, élet- erejét az elviselhetetlen adókkal, hogy így majd az éhez félholt nemzetet egy csapással kiöl- hesse. Emlékezzetek csak 18 év előtt mily di- csőséges harcokat vívtunk még ellene! A gaz- dagok cinceiket, a szegények véreket hozták a szent laza oltárára és a szent ügyet csak árulás buktathatta meg. Most a sanyargatott gazdagok nincsenek kincsei, és a kiéhezett szegény lép nem birna elviselni egy hadjáratot. De még mindig fél hatalmas ellenünk a bárdot a végső nagy csapásra felemelni fejünk felé s mit tesz, hogy orvul gyilkolhasson le bennün- ket? báránybőrbe öltözteti farkasait, hozzátok küldi beneteket elcsábítani, mintha mindazon nyomornak, melyet ők idéztek reánk mi főne- mesek, irtókos urak lennének okai! És ti meg- hallgattok őket, összeesküdtek ellenünk. Mit

mondottak e gaz csalók néktek? Ugy-e azt: öljétek le szegény emberek az urakat és javai- kat meg fogjátok egymás közt osztani, e mel- lett minden nemes fejéért egy arany jutalmat kaptok. Hiszitek ti ezt? . . . Nézzétek meg Varsó palotáit, büszke lengyel főurak lakták ezeket egykor, hisz még ti is emlékezhettek reá! Hol vannak most e főurak? Egyik elhul- lott a bakó csapása alatt a vérpadon, a másik most is hordozza Szibéria bányáiban éltének átkait; és palotáikat talán eladták, oh nem! elrablá azokat a kormány és üldözőink között osztotta ki jutalmakul gyilkolásunkért. Még egy néhány maradt meg közülök lengyelek kezé- ben, irtástok ki ezeket, had folylyon el a ne- mes lengyel vér, jobb lesz néktek kancsnák orosz urakat szolgálnotok. Mert azt ne higyjé- tek, hogy egy talpalatnyi földet kaptatok, meg- osztotok azon majd ők, kik benneteket elle- nünk zúditottak. Oh szerencsétlen lengyelek ti- teket egy irtóztató munkára használ fel közös ellenünk az orosz. Ó nem akarja, hogy a világ azt mondhasa, miszerint az orosz czár ok nél- küli kiöleté a lengyel nemességet, mert ily bün- ért Európa könnyen megfenyitné; tehát tite- ket lázit ellenünk, hogy rátok mutatva elmond- hassa a világnak: ime a lengyelek egymást irtják, az ily nemzet életet nem érdemel, s ak- kor felemeli a kifent bárdot, a porba sújtand benneteket s reátok még súlyosabb lánczokat vernek, mely alatt görnyedve még azt sem lesz szabad mondanotok, hogy lengyelek vagytok.

Egy arany egy nemes fejéért! lengyelek egy aranyért képesek lennétek legyilkolni a nemzet színét virágát? Am kezdjétek meg rajtam, itt vagyok öljétek meg, egy arany oly szép pénz, bizonyosan többet ér egy nőkebel kiomló piros vérénél!”

„Nem, nem, — felelének többen — be- szélj nekünk tovább, beszélj mi hallgatunk mint Isten angyalát!”

„Jól van! — folytatá tovább a grófnő s ez alatt a győzedelem fényének egy sugára vo- nult keresztül vonásain — Petrovski, neked a mint emlékszem reá három lovad van, és Jan- kovszkinak egy sincs, mond meg nekem, miért

mény mérlege azonban a biztosítótársulat ügyállásától függően, lehet több vagy kevesebb, mint azt a kimutatásba felvettük, és így bizonytalan; de épen ily bizonytalan azon időtartam is, meddig a biztosítási díj fizetni kellene, a mennyiben a biztosított egyén élhet 30 vagy több évig is, de elhalhat egy-két év múlva is, a jövőbe tekinteni nem lehet.

Ha azonban legtúlzobb pessimismussal semmi nyeresémi osztalékot nem veszünk is számadásba s az 1300 frtot évenként be kellene fizetnünk; ha az egyházmegyebeli 93 lelkész, jövedelmének egy százalékát minden évben elszakítván magától, családja jövőjének biztosítására eképen tőkésíti, ehez járulván az áldozatkész egyházak segítsége s a meglevő özvegyárva-pénztár e célra fordítható jövedelme — minden kétségen kívül, el fogjuk viselhetni a terhet, és azon megnyugtató édes öntudat fog lelkesíteni bennünket, hogy megtettünk mindent, mit egy ember nyom megtehet, s egy századokra izmosuló oly fát ültettünk, melynek árnyékában — még meglehet — özvegyeink és árváink is — de az utókor bizonynyal meg fog pihenni, s áldani fogja azoknak emlékezetét, kik a sivatag pusztában nyugalmas helyről gondoskodának.

És csakis ez lesz azon — nem egész kegyelem — de egész, kielégítő, boldogító intézkedés, melynek létesítését nem kívülről kerestük, de magunktól, önerőnkkel eszközöltük, általa senki érdekeit nem sértettük, s protestáns lelkészi társadalmi állapotunkat minden kasztszerűségtől megmentettük.

Gyöngyösy Sámuel.

Nyiregyháza, július 6.

Igen tisztelt Szerkesztő ur!

Azon bizodalomban levén: miszerint az uraságod lapja s annak szelleme nincs sem egyik, sem másik párthoz határozottan lekötelve; ezen nézetből kiindulva, felkérem aziránt, lenne szives legközelebb kiadandó becses lapjába azon cikket felvenni s bevezetni, a mely ez idő szerint sajtó alatt levén, egy keletkező társaságnak nyílt név aláírásával val szerkesztve, s a mint felebb mondtam, ezuttal épen

nem osztol meg vele, szegény ember mindjárt jobban boldogulna, ha csak egy lova volna is?"

"Hjah! nagyságos asszonyom — felele a kérdező — lehetne Jankovszkinak is három lova, ha úgy szeretne dolgozni mint én, de ökeme nem igen szeret dolgozni, s ha valamit keres mindjárt a zsidónál áll meg, bizony én nem osztom vele, keressen magának ő is!"

"Agazad van Petrovski, épen ezen feleletet vártam tőled, látod, ha neked fiad is, unokád is olyan dolgos ember lesz mint te vagy, még ivadékaid valaha gazdag emberek lehetnek. Látod az én őseim szorgalommal, munkával gyűjtötték azon vagyon, mely reám maradt, ha ők is olyanok lettek volna mint Jankovszki, bizonyosan én is gunyhóban születtem volna. De azt mondom én nektek, hogy ha ti ma minden nemest kiöltök, és minden birtokaikat elosztjátok magatok között, bizonyára már két nap múlva nem lesz meg az egyenlőség, mert Jankovszki, vagy a dolgozni nem szerető emberek már a zsidónak adnának belőle borovicskákért, és tíz év múlva csak olyan szegények lennének mint most; Petrovski pedig még többet szerzene a magáéhoz, meglehet mind meg venné a Jankovszki részét, ugyan mit mondanál neki Petrovski, ha tíz év múlva osztani akarna véled, ugy-e nem találnád igazságosnak kívánóságát, sőt talán ki is vernéd házából. Ilyen igazságtalanságot akartok ti most elkövetni lengyelek! Oh ne engedjétek magatokat elcsábítani, titeket egy borzasztó szerepre, a nemzeti öngyilkosságra akarnak felhasználni, mert midőn uraitokat leölték, a lengyel nemzetet irtják ki. A fő után indul a test, a fő gondolkodik, számít, valamely tetterre elhatározza magát, és a test engedelmeskedik akaratának; mi lesz a testből ha a főt róla levágják? Összeomlik az egész ember és semmivé lesz!"

Épen így van az a népek életében is! A művelt osztály a fő, mely a tudatlan népet vezet, észével, vagyonával oda működik, hogy az egész nemzetet egy nagy célért lelkesüljön. Öljétek le őket, romba dől az egész nemzet és sirjaikban egy ország fog elhamvadni! Nos lengyelek, itt állok előttetek, jertek

sajtó alatt áll, — miután közérdekű dolog s a véleményeknek tisztázására van számítva, reményem, hogy kérésnek helyt adand.

Maradok stb.

Blahunka József.

Polgártársak!

A bizalom és szeretet nevében, mint szabad polgárok, őszinte jóakarattal szólunk hozzátok. Hallgassatok meg!

A városban kiosztott nyomtatványokból, de a „Nyir“ című lapból is értesültünk: hogy benneteket az u. n. „Bal kör“, vagyis az ellenzéki politikai párt megalakítása végett legközelebb egy iskolába hívtak össze, hol többek részvétele mellett a „Bal kör“ megalakultnak nyilvánítottán, elhatározatott, hogy aláírási iverk fognak hozzátok vitetni azon célból, miszerint azokat ti is aláírjátok, s ekként a „Bal kör“ tagjaivá legyetek.

Polgártársak! Hón üdvözlünk mi minden hazafias lelkesedést, őszintén tisztelünk minden józan ellenvéleményt és tiszteljük a ti egyesülési szabadságokat is; de azt hisszük, hogy „mindennek megvan a maga ideje“, s valamint a gyümölcsnek: úgy a politikai kérdéseknek is a fejlődés természetes fokozatain kell keresztülmenniök, hogy megérjenek és egészségesek legyenek.

Az új képviselői választás és tisztújítás még egy bizonytalan, és törvény szerinti hosszabb idő múlva fog csak megtörténhetni.

Addig tehát a békés egyetértést és köznyugalmat zavarni, a munkás polgárokat saját műhelyeiktől elvonni, és ekként a drága időt és munkát, mint valódi közös kincseket — vesztegetni, közvetlenül reátok, közvetve pedig városunkra, sőt a hazára nézve is egyiránt felette káros lenne.

Polgártársak! Szerencsés a haza: ha a különböző politikai pártküzdelmekben minden illető fiát a higgadt s hivatott értelem, és a tiszta, őzész-telen hazafiság érte vezérlék!

Ellenben jaj a nemzetnek ha pártszenvédély, önző érdekek és átkos visszavonás dúlnak fiainak keblében!

Ezektől minden igaz hazafinak kötelessége, de a polgári elemnek fő-fő érdeke is óvakodni; mert a polgári elem új felkentje — s új tényezőjévé avatván az alkotmányos politikai szabadságnak, kell hogy arra érettnek, méltónak és érdemesnek tanusítsa be magát; és kell: hogy a politikai jogok gyakorlásában a szabadelvű, de biztos, józan és nemes irányt kövesse, s hiu ábrándképek után ne kapkodjék; mert különben veszélybe döntheti a hazát, s megsemmisítheti saját kivivott s még igen zsenge álláspontját.

Polgártársak! E nézetektől vezéreltetve, mindnyájunk közös javáért, testvériesen figyelmeztetünk és kérünk benneteket: óvakodjatok általában minden időelőtti és tüntető cselekvényektől, és még most minden gyűléseztől, de különösen óvakodjatok az elibetek adandó iverk aláírásaitól; mert mi azt tapasztaltuk, ti pedig egy közelebbi gyászos időszakban magatok is okulhattatok rajta: hogy az ily elhamarkodott aláírásokkal csak önmagatoknak és családjaitoknak ártottatok.

Most minden nap gazdag az eseményekben és változásokban. Ne adjátok fel tehát időnekelőtte függetlenségötök; hanem várjatok béketűrés-sel, az idő mindent megérlel. Majd mi is lobogtatni fogjuk azon irányelvek zászlóját, mely alatt őszintén beszélni és nyíltan cselekedni fogunk. Addig is gondolkodjatok komolyan, bírálatok meg higgadtan és önállóan minden tanácsot, és csak az igazi jót, üdvöst és lehető elfogadva, választatok annak idejében azon cselekvési irányt, melyet hűn követve, boldogok lesztek ti, s boldog lesz veletek a haza is!

Éljen a haza! Éljenek az igaz honszerető független polgárok!! Nyiregyházán, jul. 5-én, 1868.

Jármy Menyhért, Báthy (Sztruhár) Károly, Kralovszky Gyula, Hrabár István, Meskó Sámuel, Simon Endre, Kovács Gerő, Blahunka József, Meskó Pál, Kralovszky Móríz, Kaoska János, Kralovszky László, Szamuely Baruch, Bodnár István, Riszdorfer János, Domján Sámuel, Palicz Mihály, nyiregyházi polgárok.

Nyiregyháza, július 10.

Több nyiregyházi polgár aláírásával, bizonyos — nyomtatásban megjelent felhívásokkal *) árasztatott el városunk közönsége, melyben a polgárok hangzatos szavakban intettek, hogy a megalakult baloldali körbe alá ne írják magukat, s egyuttal az aláírás veszélyeire is figyelmeztetnek. Megvalljuk, nem vagyunk képesek érteni Deákpartí polgártársaink ezen elhamarkodott ilyenmü fellépését! A Deákpartí történhető bukása miatti félelemből történik-e mindez; vagy azon célból, hogy a „fölvívás“ alá írott s egy-kettő kivételével már eddig is ismeretes Deákpartí nevek hivatalos és nemhivatalos tekintélye által pressiót gyakoroljanak a nép szabad meggyőződése nyilvánítására? Alkotmányos országban egyik esetben sem igazolható eljárás! Egy baloldali kör alakulására csak egy Deákpartí kör alakításával lehetne felelni! De ám tegyék polgártársaink azt, mit pártjok érdekében a becsület és törvényesség korlátain belül tehetnek, — mely korlátokon túl, biztosíthatjuk őket, mi sem fogunk csapongani — alkotmányos ezen polgári jogaik gyakorlásában őket akadályozni nem fogjuk: de hasonló loyális eljárást várunk tőlük is, s egyszersmind kikérjük, hogy a szabad polgároknak hazafiúi célokra irányított törvényes társulhatási jogait akár pressio, akár terrorisatio által ne akadályozzák, és ezt megvárjuk mindaddig, míg a társulás veszélyes irányt nem vett, különösen tisztviselőinktől, kiket a közbizalom épen a törvények öreilül szabályozott; kikérjük továbbá, hogy deákpartí polgártársaink, proklamációik indokál még meg nem történt dolgokat fel ne vegyenek. Ugyanis, tévesen mondatik a felhívásban, mintha a baloldali kör a Dovin iskolájában június 28-án tartott értekezlet alkalmával megalakult volna, tévesen mondatik, hogy ott aláírási iverk kibocsátása határozatott volna el, s ennek folytán téves az ezen két indokra bázisozott egész okosko-

*) Lapunk egész terjedelmében hozza ezen felhívást. Szerk.

„Nem, nem! mi nem ölünk meg tizedet — kiáltának sokan, mi közben többen uhája szegélyét csokolád — kérünk beszélj nekünk, beszédd visszaadja eszünket, oh kérünk beszélj nekünk!”

Mig a pórok magokba szállva józauódtak ki gyilkoló hevőköl, s megvilágosodván látterők, még tovább is hallgattani akarnák a grófné meggyőző szép szavait, s már épen hozzá is akart az kezdeni, midőn egy erőszakos rugásra beesett a korcsma ajtaja, melyen lengyel pör rontott be s durva hangon felkiáltott: „Mi történik itt, miféle nagyságos méltóságos prédikál itt előttetek, ki hívta őt ide hazudozni, hogy ti gyávák még sem öltétek meg, sőt úgy álljátok körül mintha orrotok vére folyna, le vele ő legyen az első áldozat!”

Mig az érkezett pör eképen szólt, övéből pisztolyát ragadta elő s egyenesen a grófnőre czélezott, ki kezeit emelte fel s védeleg tartá maga elébe, de Petrovski épen közel levén hozzá, épen azon pillanatban, midőn a pisztolyt el akará sütni — felőké annak karját úgy, hogy a golyó a padlásba fűdött.

„Megállj komám — szóla hozzá Petrovski — a nagyságos asszony igen szépet beszél nekünk, mi őt hallgattani akarjuk!”

„Ismeritek-e ezen embert — szóla a grófnő — ki fegyverét reám sütötte? ... De fogjátok meg őt, mert ismét pisztolyt vesz elő, nem szereti ő az én szavaimat hallani, mert mindjárt lerántom gaz álarczát előttetek!”

A grófné parancsára többen megragadták s ellenállása daczára karjait el nem bocsátották.

„Ez emberről azt vélték nemde, hogy egy szerencsétlen koldus lengyel testvérték, a kit földes ura juttatott koldusbotra. Valóban jól eltanulta nyelveteket, hogy fel nem tudtátok ismerni! Elhiszitek-e ha én azt mordom néktek, hogy ez az ember muszka kém, még csak nem is lengyel, elhiszitek-e, hogy ez az ember kapitány a kozákoknál, a neve Gyurovics, a kormány bérence, a ki nagy jutamat kap azért, hogy veletek az urakat leölti; és azon

„Nekem — monda hozzájuk a grófnő midőn lecsendesültek — el kell hagyni hazámat, én szökevény vagyok s Magyarországra bujdosom; ha itthon maradnék kivált a mai jelenet után el nem kerülhetném a vérdapot! Isten veletek ti eltántorított, de megért fia hazámat, maradjon veletek áldásom, és ha rám emlékeztet, jussanak eszetekbe a miket mondotam nektek. Majd jó egy sebb idő, a midőn ti szabadok lesztek telkeiteken, s a szarnok lánczait összetörve újból felépítjük e honfi vérel áztatott szép hazát. Vigyázzatok a harci trombita hívó szavára, hogy az készen találjon benneteket az élethálal nagyszerű harczára; egy-mást ne bántatok, szegény hazánknak nagy szüksége van minden lengyel életére! Éljétek boldogul!”

„Ne hagyj el bennünket — mondák többen — vagy mi is veled megyünk harcolni Magyarországra!”

„Köszönöm barátaim részvéteket, ti mind családapák vagytok, nektek tűzhelyeitek elhagyni nem lehet, mivé lennének nejeitek gyermekeitek, ha idegen földön elvérnétek, nekem pedig maradnom nem lehet, a ti ragaszkodástok engem nem óltalmazna meg a szarnok körmeitől: de azt szívesen fogadom, ha néhányan a galicziai határokig elkísértek, mert Gyurovicsotól félnem kell, ő engem üldözni fog mindenütt, hogy kére kerithessen.”

Örömmel teljesítették a pórok a grófnő kívánóságát, pár óra múlva két jó háromlovas parasztszekér állott a csárda előtt, egyike a grófnő ülték Jozefinával, másikon a kiséret foglalt helyet, mig némelyek löháton követték őket.

Kerülő mellékutakon apró falakba pihenve, hol a pórok által mindenütt a legnagyobb szívesseggel fogadtatott, végre elértek a galicziai határhoz. Itt érzékeny búcsút vettek a grófnő kiséretöktől s jelentékeny összeggel kínálák meg őket, de mit azok el nem fogadtak; kölcsönös áldás kívánatok között elváltak egymástól, a grófnő könyözve szemekkel tekintettek vissza az elhagyott hazára.

Mikor láthatják meg ismét annak határait? (Folytatása következik.)

dása a felhívásnak! Nevezett helyen csak a megalakulásra megkívántatott előintézkedések tettek meg. — Párt programunkkal nem alakulhat; már pedig a tervezett baloldali kör programja még csak a július 12-re hirdettetett gyűlés által fog meghatározotni s csak ennek elfogadása után fog a kör alakulni tekintetben. Nem alakult meg tehát még a rettegett baloldali kör: de Isten segédelmével igenis meg fog alakulni, és pártja érdekében alkotmányos törvényes úton működni.

Csak ezen téves állításokat kívántuk jelen sorainkban megcáfolni; a mi pedig a felhívásnak a baloldali politikára célzó kifejezéseit illeti, azokra e lapok hasábjain megjelenendő és polgártársainkkal nyomtatványban is közlendő programunkkal fogunk válaszolni.

Többen a baloldaltól.

Néhány szó a káromkodás megszüntetése ügyében köznépünknek.

Borzalom futja át idegeinket, midőn az éktelen káromlást halljuk a még csak serdülő ifjaktól. Elkeseredik a jóérzésű ember lelke, midőn minden helyen a felnőttek, sőt öregek, hajmeresztő borzasztó káromlásokat visznek véghez.

Azt hiszem, hogy czéltalan hely és idővesztegetés volna annak bizonygatásába bocsátkozni, hogy e szörnyű vétek mennyire el van terjedve az emberek között, tudja ezt mindenki, s itt csak azt említhetjük föl, mennyire óhajtható, hogy a káromkodás terjedése ellen országos intézkedésnél fogva kellő védgát vessék.

Hogy a káromkodás nagy bűn, mely mind egymás iránt tartozó tiszteletünkkel mint társadalmi állásunkkal ellenkezik, ezt tudjuk; tudjuk azt is, hogy a káromló, ha embertársát szitokkal illeti, megbüntettetik, tudjuk hogy földi királyainkról még csak gondolattal is rosszat szólni vétek s annyiavál inkább szidalmazás nagy bűntetést vonna maga után, s ime a menyei király, a jó Isten a legcsekélyebb ifjonctól s gyerkőctől is iszonyu módon szidalmaztatik, és impune, megsokszorozott dolog az emberek közönyösen elhallgatják, ennek pedig még elhallgatása is vétek.

E képet vizsgálva el kell szomorodnunk, mert a vallástalanság rémképe tárul fel előttünk; ha pedig az államban a vallástalanság tüze emészt, el kell annak az államnak pusztulni.

A káromkodás tehát mint Isten és emberek elleni gonosz cselekvény távozandó levén szükség, hogy a vallás és állam ostorozza e bűnt. Iskoláinkban tiltassék, ostromoltassék e vétek, mert a gyermek 10—12 éves korában már a felnőttektől elsajátítja az éktelen káromlást. Azonban alsó néposztályunk nagyrészt a műveltség első fokán áll, a lelki fegyver pedig nem járja eléggé e szörnyű bűn egyéneit, itt tehát világi tenyiték sokat javitana s nagy segítségül szolgálna az egyházi és iskolai munkásoknak. Országos intézkedést óhajtunk tehát, s erélyes buzgalmat tisztviselőinktől, hogy hivatalos állásuk teljes szigorú felhasználják — ezen nagy bűnnek fenytetésére s megszüntetésére.

Balatonfüredi levelek.

I.

Ha a farsangi időnyben az ifjuság e kedves rózsaszínű korában táncszenvéledet korlátozni nem tudád, ha szerelemmit pillanataidban, hogy kedvesed ajkairól egy mosolyt nyerj diadalul annak hófehér karjain ujjal erővel rohansz a tánc — hevébe; ha ifju erőt nem kímélve rohansz az életpályán; s érzed hogy régi erőd elhagy; érzed hogy melleden szikla-ként nehezedik egy fájó érzés, egy metsző, égető fájdalom; ha jó kedved búcsút vesz tőled, mint ősszel a madár a sárgult ligettől; ha jóízű nevetésed fagyos mosolyodá változott, melytől ismerőseid dideregnék; ha kedvesed édes dallamu hangja sem tud örömet csalni beteg szivedbe; ha érzed, hogy élted ereje elfogyóban van, s ez érzés a mulandóságra emlékeztet, s megismertet a halál poésisével, — azon poésissel, mely csendes szeliden kísér a sir széleig, melyben pihentetted fellázadt idegeidet sokasok — örökké, — ha mell vagy tüdő (e leg-nemesebb szerv) szenvedett sérülést, jöjj Balatonfüredre. — De hol van az megírva, hogy élvezetért ne fáradjunk? Sok igen sok előzményen kell keresztül esni, míg a Balaton üdítő hullámai hozzák vissza erődöt. — Ha a nyári ismeretes homok felkorbácsolt porszemai tüdő minden lyukacsait szállásul el nem foglalták, s egy Pestig szóló jegy vételére elégséges hanggal rendelkezel; ha a tiszai vaspálya döcögőssége Pestig roncstól tagjaidat össze nem tőri, és te szerencsésen felérkezel, hazánk ifju fővárosába, úgy egy napi pihenés után azon rózsaszínű reményt táplálhatod szivedben, hogy utazásod célpontját, Balatonfüredet, rövid idő alatt elérheted!

Reggel 5 órakor sietve kell elhagyni nyugtalan fővárosi vendéglőt ágyadat, hogy idejében oda érj a budai pályafőhöz, csak azért, hogy

ott időd legyen várni hosszú három negyed óráig egy síófoki jegyért, — mely után kimért katonai fegyvellemmel s renddel felvett podgyászod biztonságba helyezése után várod a vasuti „csengetést”, az indulás e várva-várt „jelzését”. — 7 órakor a gőz kerekerei rohauva röptenek a regényes budai oldalon és Sz. Fehérvár felé, hol a vaspálya 1/2 óráig várja azokat, kiknek az egy és fél órai reggeli szokatlan commotió jó étvágyt csinált a vasuti sürgés-forgással tálakban felhordott tormás virstlhez, (minden ilyen készlettel megterhelve gézerével berohanó piuczer óriási ostromot áll ki, s addig meg sem szabadul, míg a tál meg nem fosztatik ékeségétől.)

A félóra lefutása után ismét gőz szárnyain repülsz — előttd terül el ős Fehérvár a reggeli ködben, mint egy nagyszerű mult élő emléke, — már eltűnnek szemeid elől Fehérvár tornyai, — szemeid a fehérmegyei fákkal szegélyezett gazdaságok gazdag vetésein akadnak meg, — de lelked, gondolatod még Fehérvárral s fényes multjával mulat; képzeltedben feltámadnak a rég elporladt nagy magyar királyok a mult századok e nagyírú „óriásai”, — élő alakokká domborodván előttd; e kedves képektől nem tudsz megválni, — annyira igénybe veszik egész valodat, hogy a „lepsyényi” állomás pár percnyi szünetét észre sem veszed, — s midőn gondolataid e kedves képei között kitékintesz a coupé ablakán, szived sebesen dobban meg az elragadóan szép látvány igézete alatt, — a Balaton zöldes kék vize hullámozik előttd! s te mint egy tündér szárnyakon ragadtatol felette, s bár a pálya sebesen rohan a Balaton-parton, szemedet nem tudod levenni a magyar tenger bájos vizéről, s phantasiádat azon sokszínű emlékek kötik le, melyeket a monda a Balatonról regél, — bűvös telescop a Balaton, mely minden megtekintésnél egyét mutatja azon regéknek, melyeket felőle ifju korodban olvastál! E kedves élvezetből a vaspálya éles sipja ébreszt fel — itt a célpont „Siófok”.

A Balatonfüredre igyekvő vendégek fürge csoportja (egyrel sem hinnéd, hogy beteg, annyira siet) a síófoki partoldalra váró agg „Kisfaludy” gőzös födélzetére, mely alig adhat helyet a naponta nagy számmal jövő vendégeknek. — Már a hajón észlelhetni, hogy ez a híres magyar divat-fürdő hídja, — mert a nőknék serege a legizletesebb uti-toilettekben foglalja el a fedélzet ülő helyeit, mutatván a legbájosabb kibontott virágkoszorút!

A Balaton még a legcsendesebb időben is hullámozik, s úgy látszik mintha hullámai önmaga teremtené; — alig hogy a hajó síófoki partokat elhagyá, kis szél kelt fel a füredi partokról, s mi a legkellemebb hintázásnak örvendettünk, — mely azonban csak igen rövid ideig használta a szelid tóust, mert pár perc múlva egész vihar közepette találtak magunkat. A kiknek a tengeri viharról nincs fogalmuk, üljenek a Balatonra kis szélben, azonnal elképzelhetik kellemetlen oldalát a tengerész életnek! Hányatni ég és víz között, nem hallani mást csak az orkánok jajongását és a veszmadarak sívását, az egyedüli helyzet, mely istenhívésre tanít! — A Balaton háborgása legnagyobbserűbb látványok egyike, miket az életben láttam, — hajónkat az ellenkező hullám 10—20 ölnyire dobta vissza; — a hajón levő nők arcai — melyek pár óra előtt diadalmos mosollyal tündökölték, — a félelem könnyeitől nedvesedtek meg. — Valódi tengeri út fejlődött ki; sokan rozsol lettek, — s mily kellemes helyzet vár az erősebb nemre, a férfiakra: a nők náluk keresnek menedéket, — az én karjaim is egy ismeretlen bájos szökefűrtök fejének és kábult homlokának szolgált nyugalmat adó párnául, (s ez volt oka, hogy a Balaton partvidék legbájosabb pontjait távcső segítségével szemlélődésem tárgyává nem tehettem. — no de kárpótolva vagyok azáltal, hogy unalmas órát megédesít, s valahányszor a Balaton háborgását említem — a kis szöke hamiskás mosollyal válaszol.

Csak midőn a szél csillapulni s mi Füredhez kissé közeledni kezdünk, merengtem el a gyönyörű panorámán, melyet a vidék nyújt, — a veszprémi partoldal mindenütt zöld szőlőkkel s lomkoronás fákkal szegélyezett fehér kised falvak szerénykednek, közelebb Balatonfüred, ettől dél felé Tihany hegyi kápolnáival; — alább az örökemlékü Szigliget, Csobánka, Tátika, Badacson bércei; — e bájos pontok szemléletével telik el a másfél órai vízi út, — mely alatt a hajó korához mért lassúsággal Balatonfürednél kiköt.

Ily útiélmények kísérnek körülbelül mindenkit a híres füredi fürdőig; — a kikötőnél a Balaton-parton levő kies — még ifju sétányon mindig nagy társaság várja az érkező hajót! Sok szép ajk és kar nyílik a viszontlátás csökjára s ölelésére, — és sok szem ragog a boldogság sugaraitól; engem, az igaz, e paradicsomi s az élet szebb vonásait mutató jelenet nem várt s azért egykedvűen mentem fel a fürdő kertjén, a fürdői igazgatóhoz szállás miatt.

R. György.

A megyei gyülesteremből.

Szabolcs megye bizottmánya 1868-ik évi július hó 7-ik s t. n. Bónis Barnabás első alispán elnökle alatt Nagy-Kállóban tartott közgyűlés jegyzőkönyvének rövid kivonata.

A gróf Buttlér-féle Ludoviceumi alapítványi hely betöltése. Ezen helyre folyamodtak: Nyaly Flórián — Andor fia, Kékesy Mihály — Elek fia, és Szabó Sándor — Adorján fia, — felvételért.

A felvételt kért ifjak nevei választás alá

bocsátatván. A fölkiáltásokból a többséget kivenni nem lehetvén, szavazás rendeltetett el. Kékesy Elek 49, Szabó Adorján 23 szavazatot nyert; Halasyra szavazat nem esett.

A p-ladányi iskolaház felépítésére vonatkozó összes iratok a vallás és közoktatási miniszterium rendelete folytán felterjesztetni határozatott.

Igazságügy-miniszteri rendelet. A bírói le-téteményekről szóló kimutatások minden évben február hó végéig felterjesztendők.

Az 1868-dik évi VI., VII., VIII., X., XI. szentesített törvények kikiherdettettek.

Zemplénmegye átirata, melyben tudatja, miként a m. kir. közlekedési és közmunkaiügyi miniszter intézményére, a tokaji hajóhidnak a sószállító talpak behocsátása tekintetéből tett intézkedéstől eltérőleg — naponta reggel 4—6 óráig, délben 12—1-gig és este 5—7-gig nyitva leendő tartására ugy Zemplén-, mint Szabolcs-megye felhivatott. Miután ezen rendelet végrehajtása által a közlekedés igen meg lenne akadályozva: hegyaljai szolgabírját oda utasította, hogy a hidnyitásra nézve az eddigi gyakorlatot szigoruan ellenőrizze.

A megye ez intézkedést helyesli és e határozathoz csatlakozik.

Honvédelmi miniszteri leirat, mely tudatja, hogy a szabadságos katonák 14 napra behivatnak, miszerint az új fegyverek kezelését megtanulják.

A megye öszsterületén levő s szoros értelembe vett kenyér-terményekkel bevett területnek öszseírását felterjeszteti rendeli az ipar és kereskedelem ügyi miniszterium. — Az öszseírás eszközlésével a szolgabírak megbizattak.

A földmivelés, ipar és kereskedelmi miniszterium elrendelte, az új kereskedelmi és iparkamarák szabad választás útján leendő megalakítása végett az öszses választóképes kereskedők és iparosok pontos öszseírását.

A központi öszseíró bizottóság tagjaiul Jármy Menyhért bizottmánya tag elnökle alatt Stern Emánuel, Járossy Gusztáv, Szesztay Sándor, Jánoszy András, nyiregyházi kereskedők és iparosok, valamint tollvivőül Propper József n-kállói kereskedő, kiküldetnek.

A rabok élelmezésének árlejtés útján kiadhatása tekintetéből a másod alispán jelentést tesz.

Jelentést tevő alispán az árlejtési határidőn s a feltételeknek országszertei hírlapok útján leendő közhírítetelére utasítatván, az árlejtésre pedig egy öt tagból álló bizottóság küldetett ki.

Lakatos Mihály timári lakos a magy. kir. igazságügyi miniszterium által nagykorúnak nyilvánított.

Huszt Józsefnek Schram Károly hadnagy által tett meglovétése tárgyában a küldöttség a vizsgálati iratokat beterjeszti, de miután ez ügyben Webersdorfer Róbert adóhivatali segéd is terhelve van, az ügyiratok a fenytítő törvény-székhez tétetnek át.

Hetey Alajos szolgabíró jelenti, hogy az ujtéjertő 1861-ik évi B. tabellának megrogálásából a tettes fel nem deríthető. Miután a tetes ki nem tudható és a hátralékban levő 622 fr. — mely most az öszses lakosság terhére rovatott — kik általi megtérítése fel nem fedezhető, határozatott: a pénzügyminiszteriumot megkeresni, hogy a méltányalanul az öszses lakosság terhére rótt öszszeg megfizetését elengedni méltóztatnak.

Vandrák Mikó járási állatorvos a keleti marhavész gyógyításánál feltalált kétségen kívüli biztos hatásúnak bizonyult gyógyszer és orroszlási mód ajánlata tárgyában tett jelentése, valamint az azzal bemellékelt s általános használni ajánlott gyógymód-kezelés részletes leírása, a közgazdasági, ipar és kereskedelmi miniszteriumhoz felterjesztetni határozatott.

A nyiregyházi illetőleg orosi, de többnyire nyiregyháziak által birtokolt szőlőköl az ott lakók a járásbeli szolgabíró meghagyásából a városi kapitány által kiutasítottak, mert a gyümölcsöt és szőlőkarókat lopják, de főkép, mert többnyire orgazdák és tivornyák tanyája. A kiutasítottak ez ellen felfolyamodtak. Határozatott: a kapitányi hivatalnak nem volt jogában az orosi szőlőköl lakókat kiutasítani, miert is eljátsa megsemmisítetik; a felsorolt kihágásokról panasz még nem tétetett, ennél fogva a hol panaszló nincs, bírónak sem lehet helye.

LEVELEZÉSEK.

Tisza-Lök, július 5.

Alig van, vagy talán nincs is oly hely, mely egy évtized lefolyása alatt, oly sok csapásokat ért, oly sok veszélyeken keresztül ment volna, mint Tisza-Lök városa. Az 1855-ik évi nagy árvíz szinte 200 házat ledöntött; az 1856-ik évben, reformált templom tornyát villám sújtván, egészen leégett, 1861-ik évben a zápmódra omló tojásnyi nagyságu jég, csaknem az egész határt, aratás előtti napon semmivé tevé. — 1863-ik évben az aszály megfosztá e népet mindennapi kenyertől, majd a roppant mértékben dühöngő marhavész és keleti cholera letörhetetlen betűkkel van felvéve e város érzékeny lakói szive táblájára. — S im midőn oly sok csapásokon s veszélyeken keresztül mentve azt hívenk, hogy talán betölti a keserű pohár e hitben vigasztalódva, fájdalom-dült keblünk már-már hegedni kezdett; újra kivérzék az, azon szomorú eset által, mely e hó 3-án városunk legszebb részét érte. — Ugyanis e nap délutánjban, a város házzal átellenben, a reformált templom közelében egy kereskedői bolt kigyúlt, s a láng, a roppant szárazság következtében, oly villámsebességgel terült, hogy a czára a helybeli előljárási tevékenységének, da

szomszéd Szent-Mihály város előljárása vízi-puskávali segítségül jövésének, 27 nagy ház, melléképületekkel együtt, köztük az izraeliták szép temploma is amurá porlott el. — Legnagyobb baj az val, hogy a város lakói, a mézőn mérföldnyi távolságra aratással foglalkozván, már csak a veszély megtörténte után érkezhettek haza, s vehettek némi részt a segítségben; de kik hon valának, a város hadnagyan kívül, a többek között méltóságos báró Vay Ödön ur, a két reformált vallásu tanító urak lelkes buzgalmaikat különösen kimutatták, fogadják érette ok, mint szinte Szent-Mihály város lelkes előljárái, kik a veszély megtudtával, rögtön segítségünkre jövének, s önfeláldozó készséggel, a tűz tovább terjedését gátolák, az áldozatul esett családok s az öszses lakosság forró köszönetét, s azon óhaját, hogy az ég őket így szomorú esettől megörizze, sziveik leg-szentebb vágyai beteljesülése elérésében legyennek sokáig boldogok. B. L.

BEL- ÉS KÜLFÖLDI HIREK.

— Belgrádi táviratok jelentik, hogy Milán fejedelem a hatalmak képviselőinek jelenlétében, a szerb nép örömjongásai közepette, mult vasárnapon ünnepélyesen fölkenetett.

— A szerb szkupstina, hogy az ország nyugalmát, jólétét és fejlődését biztosítsa, követező határozatokat hozott: a fejedelem nagykorsúsáig minden évben hivassék ösze a szkupstina; — a kormány azon legyen, hogy a gyilkosok elleni per mielőbb befejeztessék és a bűnösök kérélehetlenül lakoljanak; a Karagor-gyevics és Nenadovics család örökre száműzetik; vagyonaik lefoglalattanak, hogy belőlök az országnak okozott károk pótoltassanak; Mihály fejedelemnek a Topcsiderben azon helyen, hol meggyilkoltatt, országos költségen, emlékoszlop fog felállítatni; a honvédelem az elhunyt fejedelem eszméje szerint, a lehető leggyorsabban kifejlesztessék és gondja legyen a kormány-nak a katonai tanodák szaporítására és jókárban tartására; minden szerb életével felelős Milán fejedelem személyes bizottóságért.

— Egy belgrádi távirat f. hó 8-án hozta hírt az első kivégzésnek, mely a fejedelmi gyilkosságban résztvevők egyike ellen végrehajtott: Nenadovics lovassági százados, Karagor-gyevics sógora tegnap golyó által kivégzetett.

— Mintegy kétszáz cseh zarándokolt Konstanza, megüldökök Husz János emlékét, — kit ezeltől 433 évvel a papi zsarnokság ott égő máglyán kivégeztetett. Az ünnepély szellemét jellemzik azon kiáltvány szavai, melyet a cseh zarándok a konstanzi lapban közzétettek. — „A világosság- és igazságérti lelkesedés — mondja a kiáltvány — melyet Husz János hazájában ébresztett, a humanitás és közember-ségi szeretet emlékei, melyeket ő ott terjesztett, szent kötelességünkké tették, hogy felkeressük azon földet, mely hamvai által van megszentelve, hogy látásánál lelkünk éghez emelkedjék és bennünk az örök igazság iránti hit és hűség gyarapodjék.

VEGYES HIREK.

** Lapunk új előfizetői megnyugtására tudatjuk, miszerint a „Varsói menekültek” című tárczaccikkünk a közelebbi 4—5 számban be fog fejezteni.

** Hűtemann G. lovarda-társulatával — melynek minden tagja ezeltől a híres Suhr circusában működött — Nyiregyháza 8 előadást fog rendezni; az első előadás jövő kedden f. hó 14-én leend. A társulatnak egy saját tizenhat tagból álló zenekara és egy ritka nagyságu és kitünően iskolázott elefantja van. A társulat a közönség pártolását megérdemli. — E sorok írója a társulatot már Kassán látta működni.

** A N-Kállóban f. hó 7-, 8- és 9-én Bónis Barnabás első alispán elnökle alatt tartott bizottmánya gyűlésen első nap 73, második nap 42, és a harmadik napon 20 bizottmánya tag volt jelen.

** Az utazó közönségnek örvedetes tudomásul adjuk, hogy a debreczeni indóháznál levő vendéglőt, — hol eddig az ételek és italok roszasága miatt nagy senki sem kívánt étkezni, — július 1-től kezdve Frohner Bernát a „Fehér ló” vendéglőse vette át, és minden tekintetben igyekszik az utazó közönséget ismét megnyerni. Az ételek és italok nem csak jók, de tisztán és izletesen is szolgáltatnak fel.

** A dombrádi ref. lelkész, Káldi József, élte 77-ik évében, f. hó 7-én jobblétre átszen-derült. Béke hamvainak!

** Hadház városka pályázatát hirdet egy kertészeti állomásra. Ezen hirdetésből örömmel értesülünk, hogy a város nemes gyümölcsfák nagymennyiségbeni előállításán — e vidék hasznára — igyekszik. Egyszermind czélja a város ifjait ügyes kertészekké képezni, mert a kertészek, ki ezen állomást elnyerendi, kötelessége leend a nagyobb tanulóknak hetenkint kétszer a gyümölcsfák nemesítésében oktatást adni.

** Hajdu-Böszörményben f. hó 6-ik s t. napján a Hajdu-kerület közgyűlést tartott, melynek rajzát jövő számmunk közölni fogja.

** A nyiregyházi sétatér e napokban valóban meglepő látvány volt; — a kofák, apró marha és zöldség áruló asszonyok piacza, a rosz cselédesség és munkakerülő napszámások gyűlhelye, és a városnak, úgy mondhatni, volt szemétdombja, a sétálókkal megtelt. Reméljük, hogy e valóban csinos sétatér ezentúl mindig csinosabb és kellemesebb lesz erélyes képviselő-letünk befolyása által.

— A budai vasút egyik elboacsított munkását azon pillanatban fogták el, midőn kövel tele rakta a síneket.

— Fischer M. L. „Magyar fortuna“ czim alatt magyar és német börzelistát ad ki.

— A Károly-kaszárnya előtt egy őrt álló katona káplárját a tiszték és nép szemeláttára agyonlőtte.

— A császárfürdő vendégei vasárnap viradóra tömegesen rosszul lettek. A főzéshez használt rézedények czinezése lekopván, az edényeken rézszáda fejlődött ki. Nagyobb baj nem történt.

— A Garibaldi mult évi római expedíciójában megsebesült olasz önkényesek számára Magyarországon, az olasz lapok kimutatásai szerint, 35,386 franc gyűlt össze. E szép eredmény Jókai Mór lelkes kezdeményezésének és felhívásának köszönhető.

— A Széchenyi-emlék ügye aként döntött el, hogy annak elkészítését 20,000 forint Engel hazai szobrász vállalta fel.

— A pestmegyei törvényszék Thaisz Eleket felmentette az ellene emelt vádak alól, és visszateendőnek ítélte a főkapitányságra.

— A közlekedési miniszterium által hirdett pályázat folytán 6000 magyar folyamodó jelentkezett vasúti hivatalnokai gyakorlatra. Ezek közül azonban csak 50 fogadtatott el és osztatott be a különböző vaspályákhoz.

— A debreczeni nagy dalár-ünnepélyre eddigél már 54 dalárda jelentette be képviseltetését.

— (Beküldetett.) A „Polgártársak“-hoz intézett felhívás tudomásom szerint a „Nyir“-ben is meg fog jelenni; kérem t. szerkesztő urat, nevemet az alól kihagyatni, mert akaratom és beleegyezésem ellen tétét oda.
Nyiregyháza, július 11-én, 1868
Kralovánszky Gyula.

*) A tiltakozás későn érkezett, mert lapunk belső oldala akkorra már nagyobb részben sajtó alól ki került. Szerk.

Ü Z L E T.

— Miskolcz, július 8. Búza mérőnkint 4 frt 00 kr—4 frt 80 kr. Kétszeres 2 frt 75 kr—3 frt 00 kr. Rozs 2 frt 50 kr—2 frt 60 kr. Árpa 1 frt 40 kr—1 frt 50 kr. Zab 1 frt 30 kr—1 frt 40 kr. Kukorica 2 frt 00 kr—2 frt 20 kr. Kása 0 frt 00 kr—5 frt 50 kr. Bab 4 frt 00 kr—0 frt 00 kr. Borsó 4 frt 00 kr—0 frt 00 kr. Lencse 4 frt 00 kr—0 frt 00 kr. Burgonya 1 frt 20 kr—0 frt 00 kr. Szesznek itzeje 30 fok 24—00 kr. Szalonnának fontja 40—00 kr. Marhalus fontja 21 kr.

— (A.—F.) Debreczen, jul. 7. Búza egy mérő 3 frt 60 kr; rozs 5—5 frt 00 kr köblönkint 160 font egy köblre; árpa 3 frt 00 kr; tengeri 4—4 frt 00 kr; zab 2 frt 80 kr köblre. — A szalonna az aratók számára nagyon keresett és 33—35 frton kelt el.

— Pest, jul. 8. Piacunk tartása ma is határozottan szilárd, a forgalom meglehetősen jó,

— vevők örömet fizetik a buzát 5—10 kral drágábban, — mintegy 25,000 mérő lett eladva kivitel és fogyasztásra. Uj buzakészlet ma is szállított a piacra s rögtön el is kelt.
Árak: búza 87 fns 5 frt 40 kr—5 frt 45 kr, 3 óra, 86 fns szép minőségű 5 frt 10 kr, készfíz. rozs 78—81 fns 3 frt 40 kr, árpa 80—82 fns 2 frt 40 kr, zab 50 fns 1 frt 63 kr—1 frt 65 kr, kukorica 2 frt 00 kr, 3 óra, 2 frt 25 kr—2 frt 36 kr készfíz.

A nyiregyházi gabnacarnokban

Alsó ausztr. mérő szerint	jul. 11.	
	leg- alant	leg- fent
Búza	2.75—3.00	
Rosz	2.40—2.50	
Árpa, serfözésre	1.40—1.50	
Zab táplálékra	0.00—0.00	
Zab	1.30—1.40	
Kukorica	2.00—2.10	
Köles	2.20—2.40	
Bab	2.60—3.00	
Repeze	4.70—4.95	
Mák	7.00—0.00	
Bükköny	0.00—0.00	
Lenmag	5.50—6.00	
Vörös Lóhere	0.00—0.00	
Luczerna	0.00—0.00	
Szesz, magyar iteze	21—21½	
Virágolaj, mázsánkint	21—00	

Bécsi távirati börze-tudósítás.

Julius 10.

5% metaliques 58.50. — 5% metaliques máj. és nov. 59.10. — 5% nemzeti kölcsön 63.40. — 1860. államkölcsön 87.90. — Bank-részvény 746.00. — Hitelrészvény 208.00. — London 113.70. — Ezüst 111.00. — Cs. k. arany 5.37%.

TUDAKOZÓ INTÉZETI HIRADÓ.

(E rovatban egy-egy közlésért 20 kr. o. é. fizetendő.)

Kerestetik haszonbérbe egy jó zongora.

Sáfárnak ajánlkozik bárkihez egy izraelita.

SZERKESZTŐI ÜZENET.

B. L. urnak: A közlemény oly tisztán van írva, hogy kar lett volna azt még egyszer leírni; többször is kérünk közléseket, de örvendetesbelet is.

Ligety Józsefnek helyben: A cikket későn vet-tük, de felesleges is, mert egy másik már pótolja ön nézeteit is.

P. K. urnak Anares: A küldött cikkek igen sok átdolgozást igényelne, arra pedig összehalmozott teendőkönél fogva most nincs érkezésünk.

Felelős szerk. és kiadó-tulajd.: **Börkey Imre.**

Menetrende a cs. kir. szab. tiszavidéki vasut-társaság 1868. évi mártius 1-től kezdve további rendelésig.

I. Bécs és Pestről Kassa felé.			
	óra	percz	napr.
Bécs	ind.	8	— este
Pest	6	31	regg.
Czegléd	9	49	— este
Szolnok	10	57	— regg.
Püsp.-Ladány	1	33	d. u.
Debreczen	3	5	— regg.
Nyiregyháza	4	33	— regg.
Tokaj	5	31	— este
Miskolcz	7	24	— d. u.
Kassa	9	56	— d. u.

III. Bécs és Pestről Nagy-Várad felé.			
	óra	percz	napr.
Bécs	indulás	8	— este
Pest	6	31	regg.
Czegléd	9	49	— este
Püspök-Ladány	2	5	d. u.
Berettyó-Ujfalu	3	14	— este
Nagyvárad	4	31	— este

V. Aradról Pest és Bécs felé.			
	óra	percz	napr.
Arad	indulás	10	15 d. e.
Csaba	12	7	délb.
Mező-Túr	2	27	d. u.
Szolnok	4	20	— este
Czegléd	5	31	— este
Pest	8	40	— regg.
Bécs	6	—	— regg.

A vasúthoz csatlakozó postakocsik menetrende:
Nagyvárad-Kolozsvár. Indulás Nagyváradról naponkint este 6 óra 30 perczkor. Érkezés Nagyváradra naponkint reggel 6 óra 40 perczkor. (7—8 utas főlvele mellett.)
Nyiregyháza-Beregszász. Indulás Nyiregyházáról naponkint reggel 7 órakor. Érkezés Nyiregyházára naponkint este 4 óra 50 perczkor. (3 utas főlvele mellett.)
Nyiregyháza-Szatmár-Nagybánya. Indulás naponkint este 6 órakor. Érkezés naponkint este 9 óra 45 perczkor. (3 utas főlvele mellett.)
Kassa-Lőcse-Kézmárc. Indulás Kassáról naponkint éjjel 12 órakor. Érkezés Kassára naponkint éjjel 12 óra 10 perczkor. (3 utas főlvele mellett.)
Kassa-Munkács-Szigeth. Indulás Kassáról naponkint éjjel 11 óra 45 perczkor. Érkezés Kassára naponkint éjjel 1 órakor. (3 utas főlvele mellett.)

H I R D E T É S E K.

A főméltóságú
herceg Eszterházy-nemzetség
tulajdonához tartozó
Derecske-kisvárdai uradalom
egyreszei vagy egészbeni eladása iránt értesítést ad (132) 3—2
Dr. Mandel Pál, ügyvéd
Pesten: Deák Ferencz-utca 8-ik sz. a.

2552 t. k.
1868.
Árverési hirdetmény.
Kelemen Gábor kemecsei közbirtokos birtokában levő s néhai Kállay Leopold és Keresztszegi Lajos árvái javára lefoglalt s összesen 3680 o. é. frtra becsült, s a kemecsei 186. számú telekgyűjteményben látható mintegy 92 osztályozott hold külső szántó-föld s kaszállóknak közárveréseni eladatása Szabolcsmegye telekkönyvi törvényszéke által elrendeltetvén, az árverés határnapjával 1868-ik évi augusztus hó 8-ika, s szükség esetében 1868-ik évi szeptember hó 12-ik napja délelőtti 10 órája Kemecserre a helyszinére ezennel kitzetnek.
Míról is a venni szándékozók azon kijelentéssel értesítetnek, hogy addig is az árverési feltételeket valamint e megyei törvényszék telekkönyvi irattarában, ugy az árverésre kiküldött főszoigabiró Mikecz Tamás urnál megtekinthetik s maguk részükre le-másoltathatják.
Szabolcsmegye telekkönyvi törvény-székének 1868. június 20-án tartott tanács-üléséből.
(128) 3—2
Erdőhegyi Barna.

A k. sz. nagyváradai olajgyár.
ajánlja újabb találmány után gyártott, olcsósága mellett a czélnak tökéletesen megfelelő, kitünő minőségű
GÉPOLAJÁT (118) 6—6
mely mindenféle kisebb és nagyobb gőz-, cséplő-és malomgépeknél az eddig szokásos külföldi pugliai olajat tetemes meggazdálkodással pótolja.
Ez alkalommal ujjolag értesítetnek repczét és lenmagot termelők és tulajdonosok a felől, hogy a fentnevezett olajgyár ilyennemű terményeket a lehető legmagasabb árban és előnyös feltételek alatt folytonosan vásárol és ebbeli ajánlatokat szivesen veend.

Faszén, friss paradí viz
szőlő-karó és finom számorodni bor
kaplartó Kralovánszky Lászlónál Nyiregyháza, nagy orosi utca 910. sz. alatt; — a száure vonatkozólag megjegyzem, hogy Erdőbényén tartózkodó megbízot-tam **Ugyan Mihálynál** is kapható; köbblé helyben Erdőbényén a városban 70 krajczár; — Nyiregyháza 1 frt 20 krajczár; — 1000 kőből vételnél ott helyben Erdőbényén 10% engedély adatik.

Gabonacséplő gőzgép
Alulirt tudatom a nagyérdemű gazda-közönséggel, miszerint gőzcséplő-gépem más gabona és búza kivül tavaszi termény-magok elcséplésére alkalmas; ennek folytán bármely termény elcséplését felvállalom.
Bővebben személyesen értekezhetni Nyiregyháza
Novák Bertalannál
Szarvas-utca 101. házszám.
(131) 2—2

GYAKORNOK
fűszerkereskedésbe.
Egy 14—15 éves, legalább négy osztályt végzett, a német nyelvben kissé jártas fiu alul-irt kereskedésbe felvétetik.
Bővebben értekezhetni — ugyanott. (134) *1
Balla Gusztáv.

Tessék megpróbálni!!
A legolesobb só Nyiregyháza
Maurer Károlynál (135) 3—1
a Kerekrethy-féle sóáruló boltban van:
3 ½ tisztá szép fehér só 20 kr. 25 ½ szép fehér só 1 fr. 55 kr.
5 ½ egy v. több darabban 33 kr. 50 ½ " " " 3 " 10 "
10 ½ " " " 65 kr. 1 mázsa " " 6 " 20 "

Hallani és beszélni
nehezen vagy nem tudók
ugyszintén azok
kik fülzúgás, bűgás, esengés stb efélében szenvednek, siessenek folyó hó 18—20-án Debreczenbe a „Fehér ló“-hoz, vagy 24-én Miskolczra „Pest városához“ czimzett vendéglőbe
SCHMALZ (136) 2—1
világhírű dresdai orvostudorhoz, ki ezen betegségek gyógyításával már 38 éven át foglalkozik.

!!Nincs többé Nicotin!!
Uj találmány dohányzóknak.
Köztudomásu dolog, hogy a likacsos (porös) szén minden szeszt (Gase) és roszszagú anyagot magába szí (absorbéál). Ennek folytán az említett szénből készült pipák a dohányzóknak azon kellemes előnyt nyújtják, hogy minden roszizú és mérges anyagot, ugymint kátrány (Theer), könleget (Amoniak), nicotin stb. eltávolítanak, miáltal a dohányzás valódi élvezetté válik.
Glokke Lajos gyárából Hessen-Kasselben. főraktár Pesten Mérleg-utca 6. sz. a. Spáth Adolfnál; főraktár a „Nyiregyházi Tudakozó-Intézetben“; ezenkívül darabszámra kaphatók Nyiregyháza: Juhász Miklósnál; Kivall: Jermy Károlynál; és Gölniczbányán: Fischer Károlynál. (107) 3—3

50. 51. 52. v. 1867.
Árverési hirdetmény.
Alulirt főszoigabiró mint végrehajtó bíró részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint Svartz Sámuel javára Véninger Károlytól birólag lefoglalt és 3200 o. é. frtra becsült két cséplőgép és hozzá tartozó két gőzmozdony f. évi július hó 24-ik napjának d. e. óráiban Sz.-Mihály községében készpénz fizetés mellett nyilvános árverés útján a leg-többet ígérőnek el fog adatni; — a mely napra a venni szándékozók meghivatnak. (133) 2—1
Nyiregyháza, július 6-án, 1868.
Mikecz Tamás, főszoigabiró.